

Landspítalanum, 25. janúar 2010

Heilbrigðisnefnd Alþingis
c/o Nefndasvið Alþingis
Austurstræti 8-10
150 Reykjavík

Efni: Frumvarp til laga um breytingu á lögum um heilbrigðisþjónustu, nr. 40/2007, með síðari breytingum (þskj. 360 – 308. mál)

Læknaráð Landspítala kom á fyrri stigum á framfæri athugasemdum við formann og varaformann heilbrigðisnefndar Alþingis vegna fyrirhugaðra breytinga á lögum nr. 40/2007 um heilbrigðisþjónustu. Læknaráð Landspítala óskar hér með eftir því að koma á framfæri við heilbrigðisnefnd formlegri umsögn um þetta frumvarp, nú þegar fyrir liggur um hvaða breytingar raunverulega er að ræða.

Frumvarp þetta gerir ráð fyrir því að 2. og 3. mgr. 10 gr. og 2. mgr. 17. gr. laga um heilbrigðisþjónustu (lög nr. 40/2007) verði felldar brott. Það er einkum brottfall á 2. mgr. 10. gr. laganna um faglega ábyrgð yfirlækna sem læknaráð Landspítala hefur áhyggjur af og gerir athugasemdir við, en þar segir svo:

“Yfirlæknar sérgreina eða sérdeilda innan heilbrigðisstofnunar bera faglega ábyrgð á þeirri lækniþjónustu sem undir þá heyrir gagnvart framkvæmdastjóra lækninga eða næsta yfirmanni samkvæmt skipuriti stofnunar.”

Í rökstöðningi/athugasemdum við núverandi lagafrumvarp segir:

“Tilgangur breytinganna er að auka svigrúm til að endurskipuleggja heilbrigðisstofnanir með því að gera kleift að sameina eða breyta stöðum stjórnenda þar sem það er talið auka skilvirkni og draga úr kostnaði.”

Það verður ekki séð að nauðsynlegt sé að gera umrædda lagabreytingu til þess að mögulegt sé að endurskipuleggja heilbrigðisstofnanir, draga úr rekstrarkostnaði og gera þær skilvirkari. Í þessu sambandi má minna á að á Landspítalanum hafa verið gerðar umfangsmiklar skipulagsbreytingar undanfarið ár. Meðal annars hafa deildir verið sameinaðar eða lagðar niður og störfum stjórnenda hefur þannig fækkað og á það bæði við um stjórnendur lækninga og hjúkrunar. Enginn hefur hingað til talið að hér væri um ólögmetar breytingar á starfsemi eða störfum að ræða.

Tilgangur 10. gr. núverandi heilbrigðis laga er að tryggja öryggi sjúklinga með lögformlegri ráðningu sérstakra lækna (yfirlækna) og annarra fagmenntaðra stjórnenda, sem ætlað er að bera ábyrgð á skilgreindri starfsemi. Í nágildandi lögum er þessi ábyrgð skýr en ef breytingartillagan nær fram að ganga verður þessi faglega ábyrgð óljós og slíkt er hagsmunum og öryggi sjúklinga alls ekki til framdráttar. Niðurfelling á 2. mgr. um faglega ábyrgð yfirlækna er óásættanleg fyrir stærri sérgreinaskiptar lækningastofnanir enda gæti hún dregið úr gæðum, öryggi og framþróun lækniþjónu.

Sérgreinar læknisfræðinnar eru hornsteinar í skipulagi Landspítalans líkt og annarra háskólaspítala í hinum vestræna heimi. Í núverandi skipulagi spítalans eru starfræktar um 40 skilgreindar sérgreinar læknisfræðinnar með jafnmarga yfirlækna, sem starfa sem forystumenn þeirra í skilningi heilbrigðislaganna. Þessir yfirlæknar eiga að bera faglega ábyrgð á starfsemi sérgreinarinnar. Ástæðan er sú, að enginn einn aðili (þ.m.t. framkvæmdastjóri lækninga) býr yfir allri þeirri þekkingu, sem nauðsynleg er til að tryggja gæði, öryggi og framþróun í hverri sérgrein. Ábyrgð lækningaforstjóra nær því yfir lækningastarfsemi spítalans í heild sinni.

Þess ber að geta að árið 2007 þegar síðasta endurskoðun á heilbrigðislögum var gerð var rætt um að fella á alveg á brott þágildandi ákvæði um faglega ábyrgð yfirlækna og annarra fagmenntaðra stjórnenda, en frá því var horfið m.a. vegna tilmæla frá læknum og öðrum faghópum. Í þessu sambandi er rétt að vísa til nefndarálits frá þáverandi heilbrigðis- og trygginganefnd, dags. 12. mars 2007, þar sem málið er reifað. Þar segir svo:

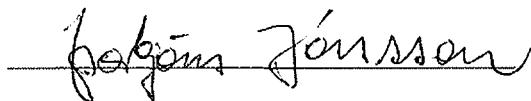
“Lagt er til að ákvæði 10. gr. um fagstjórnendur heilbrigðisstofnana og faglega ábyrgð þeirra verði nánar útfært í samræmi við framkomnar athugasemdir í umsögnum sem nefndinni hafa borist og í opinberri umræðu um frumvarp þetta. Í umræðunni hefur m.a. verið gagnrýnt að ekki sé kveðið á um faglega ábyrgð yfirlækna sérgreina og sérdeilda á heilbrigðisstofnunum. Er þessi breyting gerð til að koma til móts við þessi sjónarmið. Lagt er til að kveðið verði á um faglega ábyrgð yfirlækna og deildarstjóra hjúkrunar með sambærilegum hætti og gert er í nágildandi lögum um heilbrigðisþjónustu [vísun til heilbrigðislaganna nr. 97/1990], sem og um faglega ábyrgð annarra fagstjórnenda.”

Að þessu nefndaráliti stóðu átta þáverandi þingmenn úr fjórum stjórnarmálaflokkum og sitja fjórir þessara þingmanna enn á Alþingi. Ekki verður séð að nein breyting hafi orðið á íslenskri heilbrigðisþjónustu sem réttlæti breytingar á nágildandi lögum í þá veru sem nú er lagt til með þessu frumvarpi. Þvert á móti má halda því fram að núverandi ákvæði um ábyrgð yfirlækna hafi reynst vel og verið óumdeild.

Lokaorð: Það er afstaða lækna ráðs Landspítala að ákvæði 10. greinar núverandi heilbrigðislaganna um faglega ábyrgð yfirlækna sé afar mikilvægt. Þetta á einkum við um stærri sérgreinaskiptar lækningastofnanir. Lækna ráðið er andvíggt því að þetta ákvæði verði fellt á brott. Slíkt gæti leitt til þess að fagleg ábyrgð á lækningum verði óljós og þannig verði dregið úr öryggi sjúklinga og starfsemi starfsemi spítalans beri skaða af.

Fulltrúar stjórnar lækna ráðs Landspítala óska eftir fundi með heilbrigðisnefnd Alþingis til að ræða álit ráðsins.

Með bestu kveðju

Þorbjörn Jónsson
formaður lækna ráðs Landspítala

LÆKNARÁÐ LANDSPÍTALA